

BUDAPEST / 150+
ANGYAL-ZUGLÓ RÁKOSRENDEZŐ

VÁROSEPÍTÉSZET 2.

Tantárgykód /

BMEEPUIA601

Kredit /

6

Tantárgyfelelős /

Szabó Árpád DLA

Oktató /

Varga Imre, Pirity Ádám, Tót Kristóf

2023/2024/II

Angyal-Zugló_Rákosrendező

VÁROSEPÍTÉSZET 2.

TK04 / Varga / Pirty / Tót

Helyszín	Budapest, Zugló, Rákosrendező
A vizsgálati terület	Szegedi út, Szent László út, Rákospatak u.. Tengerszem u..
A beavatkozási terület	Közösen választott kisebb egységek
Érintett témakörök:	közlekedés, kék-zöld, lakhatás, újrahasznosítás, városrendezés

kapcsolódó hívószavak, fogalompárok:

Rákosrendező, vasúti terület, patak, természeti környezet, növekedés vagy csökkenés, gazdagok és szegények, kisváros vagy erdősítés, agglomeráció, autonóm, önfenntartó vagy alárendelt városkapu, jóléti erdős liget, sűrűség és szabad áramlás, érdekek és értékek, éles kompakt zárt határok vagy diffúz beépítés, villamos, földalatti és vasútállomás, P+R

A tervezési helyszín egy városrész méretű **felhagyott vasúti terület** Angyalföld és Zugló határán az M3 autópálya mellett.

Ezen a barnamezősnek számító, rehabilitálandó területen egykor a város életében nélkülözhetetlen lüktető vasúti teherpályaudvar volt. De a teherszállítás átalakulásával és általában a **technológia és a város változásával** látszólag teljesen **elhagyatottá vált**. A terület méretei miatt sok helyről valóban nehezen észrevehetően maradt itt a vasúti átmenő közlekedés felújított nyomvonala. Rozsdás vaspályacsordák közepén halad át most is a város egyik legfontosabb - és ezért korszerűsített - vasúti folyosója. Igaz, hogy ez az átmenő vasúti tengely lényegesen keskenyebb sávot használ fel a régi széles pályaudvarból. Ez a városrész méretű technológiai, területhasználati avulás és változás nem számít kivételesnek, a világ nagyvárosaiban ez a jelenség sok helyen megfigyelhető.

Angyal-Zugló_Rákosrendező

VÁROSEPÍTÉS ZET 2.

Nyugat-Európa nagyvárosaiban már lassan befejeződnek azok az új fejlesztések, amelyek a hasonló nehézségekkel küzdő peremterületeket jövőbe mutatóan alakították át.

Itt a Rákosrendezőn még az elhagyott vasúti infrastruktúra veszélyes roncsain invazív növényekkel teli elvadult tájat látunk, és a képet illegális szemétteltelepek tarkítják. Ott a vonzónak tűnő, irigyelt példákban új városi közösségeknek, sokszor társadalmi kohéziót tudatosan erősítve hoztak létre gondozott és nagy zöldterülettel is ellátott, jó minőségű intenzív városrészeket.

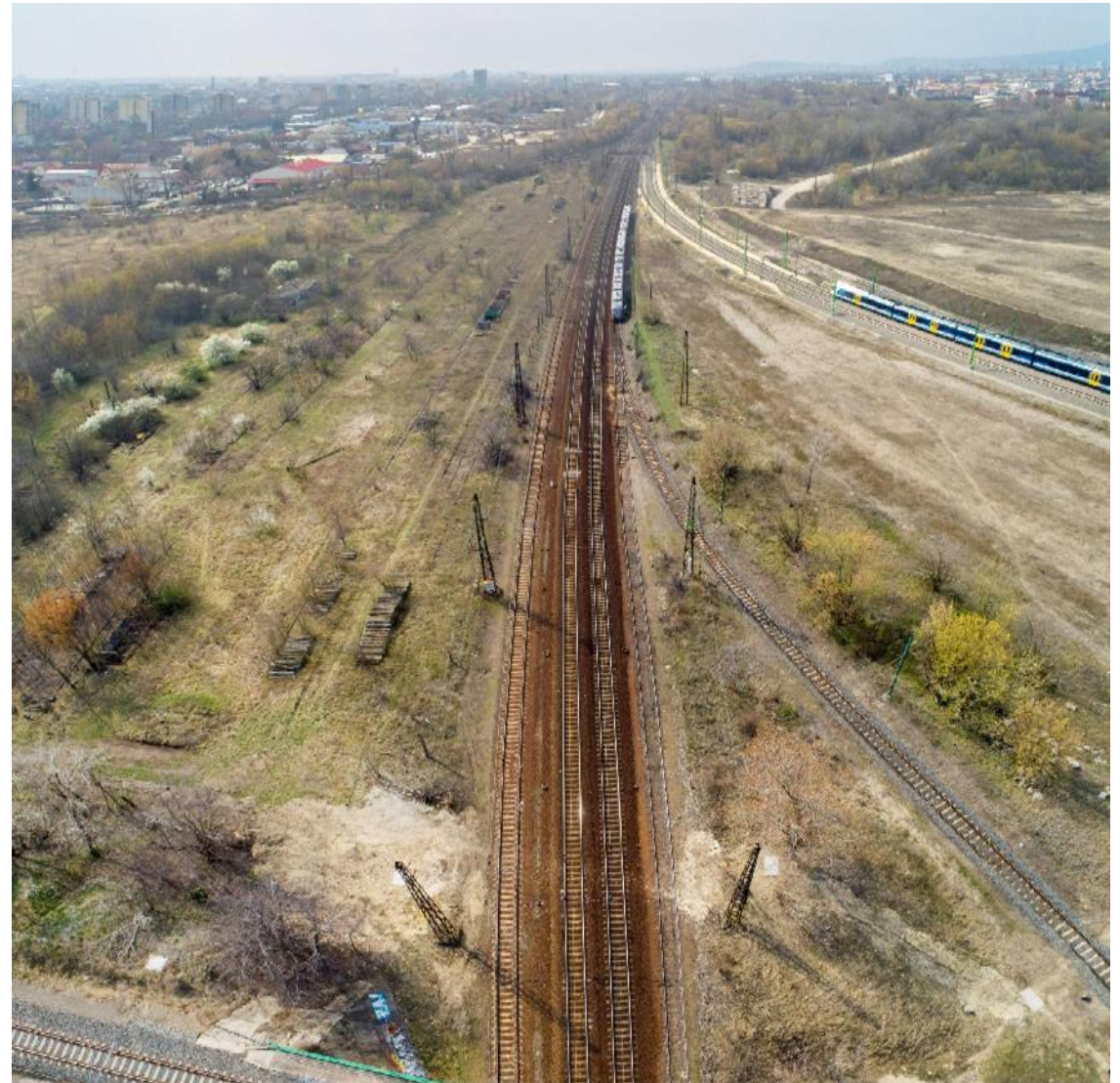
A példák nagyon vonzóak és az átalakulások forgatókönyvei akár másolhatók is lennének, de szerencsére és egyben sajnos a lehetőségek sokasága és az eltérő körülmények egyedi döntéseket, párbeszédet követelnek.

A szakértők, a helyi, a globális és környezeti célokat reálisan kitűzők és álmodozók jövőképei gyökeresen eltérnek egymástól.

A szempontok sokfélesége érthető, a félelmek és remények jogosnak látszanak. Ez az állami terület egyszerre fontos a közelben lakók és a távolabbról érkezők számára is. Van jelentkező, aki azonnal beépítse, és van, aki egy szabadon hagyandó tartalék területként tekint rá. Más az építés tiltásával a globális környezeti változások lassítását reméli és tartja egyedül etikus hozzáállásnak és van, aki sűrű toronyházak erdejét képzelel el itt.

Az biztos, hogy a szomszédos kerületeket falként elválasztó, széles ipari vasúti funkció átjárhatatlansága most, több mint 150 év óta először talán mérsékelhető lenne. Így a közeli városrészek, Angyalföld és Zugló városi értékei kölcsönösen erősíthetnék egymást.

A területen lévő vasútállomás egy olyan pont, amely biztosan fejlesztendő hely. Az itt építendő közúti felüljáró biztonságosan köti majd össze a szomszédos területeket és teremti meg a közlekedési feltételeit egy szolgáltatóközpontnak.

Felhagyott vasúti terület közepén a felújított történelmi nyomvonal

Hivatkozás

A képek a BFVT Kft által készített 2019. Rákosrendező térségének fejlesztési tanulmánytervéből

Angyal-Zugló_Rákosrendező

VÁROSEPÍTÉS ZET 2.

TK04 / Varga / Pirty / Tót

Közlekedés és városi szolgáltatások

A tervezési területen különböző kötöttpályás közlekedési vonalak szintben elválasztását lehet itt a Szegedi útnál kialakítani. A vasútállomás felett átmenő felüljárón megállhatnak a városi villamosok, buszok, és a közeljövőben a vonatok alatt az aluljárósinten érheti el az állomást a földalatti új megállója is. Így válik lehetővé az egymás fölött és alatt lévő megállók közvetlen gyalogos összekötése. Az agglomerációból indulók közlekedési szokásainak változtatását a vasútállomások kényelmes, gyors átszállási lehetőségeivel is jó segíteni. Arra kellene bátorítani mindenkit, hogy vonattal jöjjön ide és az otthona közelében lévő vasútállomáson, vagy otthon hagyja az autóját.

Kulturális és természeti örökség

Ma talán nem tűnik sokaknak romantikusnak, de a rákos szó egy olyan tájra, élővilágra és történelmi hagyományra, részben intézményre, Rákosmezei gyűlésekre is utal, amely még a környező népek világképére is hatott. A „szó a lengyel, a cseh és az orosz nyelvben is megtalálható „rákoš”, „rokoš” alakban, viharos gyűlés, zendülés jelentéssel, de Napóleon a magyarokhoz intézett schönbrunni kiáltványában is okkal és céllal említi ezt a térséget: „gyűljetek össze Rákos mezején”.

Ma talán még itt felismerhető kicsiben az a földrajzi adottság, amely ezt a térséget a magyar történelem kiemelt helyévé emelte. A fővárosba vezető országutak találkozásánál egy nagyobb, több funkcióra is alkalmas üres terület, melynek ikonikus eleme a Rákos-patak.

Ma az autópályák szintén itt torkollnak a város útjaiba és a sűrű városszövet előtt ez most ismét egy szabad terület. De az egykor különleges természeti területnek számító, valóban rákoknak is élőhelyet biztosító patak ma ezen a szakaszon még betonkeretbe zárt csatorna, amely régóta várja a természeti értékeinek visszaállítását.

Rákosrendező

Rákosrendező
jövője és jelene

Feladat elemezni és megtervezni a terület újrahasznosítási, kiegyensúlyozott fejlesztési lehetőségeit. Az alternatívák feltárásával az is cél, hogy a különböző szemléletű javaslatok kidolgozásával a hallgatói feladatok is segítsék a terület sorsáról folyó élénk párbeszédet.

A tervekben helyet kell találni a természeti értékek bővítésének, a sportnak, legalább egy kisvárosi léptékű városközpontnak, melynek a helyiek kiszolgálásán túl az is szerepe, hogy a különböző közlekedési eszközökről történő átszállás közben városi szolgáltatásokat biztosítson. Az új fejlesztések lehetőség szerint illeszkedjenek, egészítsék ki a közelben már létező szolgáltatásokat. Minden változatban keressük a lehetőséget különböző szállás, lakhatási lehetőségek bővítésére. A fejlesztések kínálnak kisebb mértékben parkolási lehetőséget az autópályán érkezőknek is. Ezzel együtt az agglomeráció felől vonaton érkezőknek kínáljon ikonikus találkozási tereket és kényelmes átszállási lehetőséget a városi kötőpályás eszközre.

A tervezési hely a Rákosrendező pályaudvar területe és közvetlen környezete, amely Angyalföld központjával a helyiek igényeivel összhangban egy szolgáltatási rendszert is alkothatna.

Fejlesztés A fejlesztési siker záloga itt a természet és a nagyvárosi infrastruktúra közelsége. Ez a két adottság egyszerre nem bővíthető a végtelenségig, mert csak egymás rovására bővílnének. A tanköri munkában - a korábbi évekhez hasonlóan - a különböző forgatókönyvek megjelenítésére koncentrálnunk. Azokra a kérdésekre keressük a választ, hogy milyen fejlesztés sok és mi számít kevésnek. Az építési lendületet hol és hogyan lehet erősíteni és hol érdemes - a környezeti értékek megtartása érdekében - visszafogni a fejlesztést.

Rákosmező

Rákos-patak
vizével működő
egykori Kristály
strand